

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Christianæ Qvæ Modvm Exhibent Benè Vivendi
Et Benè Moriendi**

Balde, Hendrik

Ipris, 1689

44. Cap. Directio conscientiae ex mente Theologorum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56447)

peccator improvisâ obrutus morte: *Miserâ & infelix anima cheu! quo nunc ibis?*

Hæc sunt verba, hæc cogitationes eorum, qui malâ torquentur conscientia: ejusmodi casibus nonnunquam ita perturbantur, tamque vehementi concutiuntur metu, ut de corpore magis, quàm de animâ sint solliciti, atque ineptos se reddant, ut verum de peccatis dolorem eliciant.

Id varijs temporibus, varijs, qui terræ motibus sub domorum ac turrium ruinâ semianimes inventi, atque inde erepti sunt, de se facti fuêre.

Vbi virtus deficit, ibi deficit animi tranquillitas. Nulla libertas, latitia nulla, nisi in timore Domini, & in bona, securaque conscientia.

CAPVT XLIV.

Divisio conscientia ex mente Theologorum.

Peccatum usque ad eò est voluntarium, ut sine voluntate fieri non possit; hinc voluntatis consensus necessariò requiritur.

Consensus voluntatis tunc est perfectus, quando à præmeditata, atque à plena deliberatâque

deliberatâque peccati electione, aut clarè cognitâ rerum, quas exequi temerur, omissione proficiscitur.

Consensus voluntatis imperfectus est ubi peccatum intellectui leviter & imperfectè propositum, in negligentiore & remissiore potius cadit voluntatem, quàm omninò liberè admittatur.

Perfectus consensus mortiferum est peccatum, quotiescunque versatur circa gravem materiam, quâ vel Deo, vel proximo, vel nobis ipsis grave malum inferitur.

Consensus imperfectus, noxam non nisi venialem adferre potest, quantacunque sit materia.

Ex ijs quæ dicta sunt, conficitur, te, quidquid cogitaveris mali, peccatum mortale necdum commisisse, nisi perfectam cognitionem, aut iudicium lethali ferri cuiusdam mali antè habueris.

Si notitiam obscuram, obscurumque iudicium lethalis mali dumtaxat, multò magis si sensualem tantummodò habueris imaginationem, mortiferam noxam non admisisti, sed non nisi culpam fortassis venialem, ac proinde inferorum, incendia non es promeritus: dedeceret enim infinitam Dei bonitatem, sempiter-

dis punire flammis culpam sine plena deliberatione commissam.

Quapropter quidquid mali primis vitæ tuæ annis, quibus tibi deerat iussiciens rationis usus, aut in provectiori ætate bonâ fide commissum est, angere te nequaquam debet, quod ea necdum fueris confessus.

Nemo peccat peccare se nesciens, aut sciendi carens potestate.

Voluntarium est omne peccatum, nemo peccat invitus ait S. Martinus Bracarensis, (a)

Qui timore Dei præditus est, quique peccati horrore concepto, instauratoque frequenter noxam mortiferam numquam perpetrandi proposito, in eam non facile labitur, is si dicat, agat, cogitet ingens aliquod malum, aut impuris cogitationibus motibusque inde exurgentibus vehementius exagitetur, & postmodum dubitet, an plenum perfectumque præbuerit consensum, ac proinde mortiferi peccati sit reus, is inquam, judicare potest, sibi que persuadere, ut summum se venialem contraxisse culpam.

Contrà homines improbi, qui sæpe in gravia peccata labuntur, judicare possunt se noxam mortiferam perpetrasse, si quando, utrum illam commiserint, inciderit ipsis dubitatio.

(a) *Max. de moribus.*

Hæc

Hæc dicta sint in solatium eorum, qui teneram nacti sunt conscientiam, quod non raro ea res angit, eò quod dubitationibus suis se nequeant expedire: verum id quod sequitur, scrupulosis non mediocri erit consolationi.

CAPVT XLV.

Directio conscientia ex mente Theologorum in solatium scrupulorum.

SI is, qui tibi à confessionibus est, scrupulosum te esse dixerit, potes, imo debes illi fidem habere, penitusque in animum inducere ejusmodi te esse, ac proinde privilegijs, quæ scrupulosis concessa sunt, sine ulla anxietate tibi frui omnino licet.

Qui scrupulosus est, nunquam aliquid confiteri debet, nisi certo sciat hæc tria simul. *Primum* est, se illud fecisse; *Alterum*, noxam se commisisse mortiferam; *Postremum* est; nunquam se eam esse confessum, deque his tam certus sit oportet, ut interrogatus, tria hæc jurejurando affirmare audeat.

Si dubitet, imò si peccatum mortale admisisse, aut illud nunquam declarasse